

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.759/2015/10.szám

A Kúria a Dr. Pálfi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pálfi Nándor pártfogó ügyvéd) által képviselt II. rendű és III. rendű felpereseknek a dr. Mayer József ügyvéd által képviselt I. rendű és a dr. Hegedűs Tamás ügyvéd által képviselt II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék előtt 1.G.40.041/2010. számon megindított és a Győri Ítéltábla Gf.III.20.192/2014/7/1. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperesek részéről 98. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet azzal a kiegészítéssel tartja fenn hatályában, hogy a III. rendű felperes az államnak 360.000 (Háromszázhatvanezer) forint fellebbezési illeték megfizetésére köteles.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperes részére 100.000 (Százezer) forint, a II. rendű alperes részére 100.000 (Százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 3.500.000 (Hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. Kötelezi a III. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű alperes részére 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 450.000 (Négyszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A felperesek a felülvizsgálati eljárásban pervesztesek lettek.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A II. és III. rendű felperesek házastársak. A felszámolást követően 2013. március 18-i hatállyal a cégjegyzékből törölt Kft.-nek - a per korábbi I. rendű felperesének - a II. rendű felperes az

ügyvezetője és tagja, a III. felperes a tagja volt. A cég mérleg szerinti eredménye az 1999. évben 3.053.000 forint, a 2000. évben - 4.514.000 forint, a 2001. évben 4.142.000 forint, jegyzett tőkéje 2000. június 19-ig 1.000.000 forint, ezt követően 3.000.000 forint pénzbeli hozzájárulás volt.

2000. május 6-án a II. rendű alperes az általa vezetett személygépkocsival áttért az úttest menetirány szerinti bal oldalára, és frontálisan ütközött a Kft. által üzemben tartott, a II. rendű felperes által vezetett személygépkocsival. A Veszprémi Városi Bíróság - fenntartva hatályában a korábbi szabálysértési határozatokat - 14.Sz.924/2000/3. számú végzésével megállapította, hogy a II. rendű alperes elkövette a közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértését.

A balesetben kinyíló légzsákok miatt a II. rendű felperes állandó fülzúgással járó dörejártalmat, akusztikus traumát szenvedett, továbbá a baleset következtében pszichés terhelhetősége jelentősen csökkent, álmatlanság, depresszió, ingerlékenység jelentkezett.

A káresemény időpontjában a rendszámú gépkocsi az I. rendű alperesnél rendelkezett érvényes kötelező gépjárműfelelősségbiztosítással. A gépjármű károkra az I. rendű alperes 1.006.867 forintot, a Casco biztosítás alapján a biztosító 840.524 forintot fizetett meg a Kft. részére.

A perben az elsőfokú eljárásban a II. rendű alperes a 2006. március 17-én előterjesztett 1.G.40.112/2005/13. számú beadványában többek között kijelentette, hogy a II. rendű felperest „... csak úgy ismerik, hogy maffiózó”; „az első házasságából való gyerekeit kitagadta és nem ismeri el sajátjainak”; „táppénzcsalást is elkövetett”; a II. rendű felperesnek „már volt egy halálos közlekedési balesete, mely állítólag gyorsrajtás miatt következett be”; „akkor kezdődtek a szívproblémái, amikor kiderült, hogy az olyan jó házasságban élő felesége megcsalta a főnökével.” A közlések miatt a II. rendű alperes büntetőjogi felelősségét rágalmazás vétségében a Veszprémi Városi Bíróság - a Veszprém Megyei Bíróság 3.Bf.827/2008/3. számú végzésével helybenhagyott - 1.B.1031/2006/56. számú ítéletével megállapította.

A II. és III. rendű felperesek módosított keresetükben kérték annak a megállapítását, hogy a II. rendű alperes a 2006. március 17-i beadványban tett fenti közléseivel megsértette a II. és III. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait; kérték a II. rendű alperes további jogsértéstől eltiltását és javukra személyenként ezen személyiségi jogsértés miatt 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését. A 2006. május 6-i balesettel összefüggésben keresetükben kérték a II. rendű alperes kötelezését a II. és III. rendű felperes javára - a II. rendű felperes baleseti sérülései folytán a Kft. felszámolása következtében elveszített törzstőke alapján - személyenként 1.500.000 forint vagyoni

kártérítés; továbbá egyetemlegesen az I. és II. rendű alperes kötelezését a II. rendű felperes javára a baleseti egészségkárosodás kompenzálására 20.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és a baleset miatt elmaradt jövedelemként 78.000.000 forint vagyoni kártérítés megfizetésére. Az igényelt tőkeösszegek után törvényes késedelmi kamat és perköltség iránti követelést is előterjesztettek.

Az I. rendű alperes a kár megtérülésére és elévülési kifogásra; a II. rendű alperes az egészségkárosodás balesettel fennálló okozati összefüggésének a hiányára hivatkozva a kereset elutasítását, a felperesek perköltségükben marasztalását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű felperesnek 450.000 forintot és ennek 2000. május 6. napjától a kifizetés napjáig a törvényes mértékű késedelmi kamatait. Megállapította, hogy a II. rendű alperes megsértette a II. rendű felperes jóhírnévhez való jogát azzal, hogy a bírósághoz 2006. március 17-én benyújtott beadványában az állította, hogy a II. rendű felperest „... csak úgy ismerik, hogy maffiózó”; „az első házasságából való gyerekeit kitagadta és nem ismeri el sajátjainak”; „táppénzcsalást is elkövetett”; „már volt egy halálos közlekedési balesete..., mely állítólag gyorsajtás miatt következett be.”; valamint a III. rendű felperes jóhírnévhez való jogát azzal, hogy a bírósághoz 2006. március 17-én benyújtott beadványában azt állította, hogy „kiderült, hogy az olyan jó házasságban élő felesége megcsalta a főnökével”. A II. rendű alperest eltiltotta a további jogsértéstől, ezt meghaladóan a II. és III. rendű felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I. és II. rendű alperest egyetemlegesen az államnak 500.000 forint feljegyzett illeték és 140.000 forint előlegezett szakértői díj, a II. rendű alperest az államnak 200.000 forint feljegyzett illeték, a II. rendű felperest az államnak 400.000 forint feljegyzett illeték és 132.375 forint előlegezett szakértői díj, valamint a III. rendű felperest az államnak 190.000 forint feljegyzett illeték külön felhívásra történő megfizetésére, továbbá úgy rendelkezett, hogy a felek a perben felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni. Az ítélet indokolása szerint a II. rendű alperes a perben tett, büntetőjogi marasztalásra alapot adó kijelentései a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 78. §-ának (1) és (2) bekezdései értelmében sértették a II.-III. rendű felperesek jóhírnevét, ezért a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdése a) és b) pontjai alapján megállapította a jogsértés tényét, és a továbbiakban a II. rendű alperest ezen magatartástól eltiltotta. Elutasította azonban a személyiségi jogsértésre alapított nem vagyoni kártérítés iránti igényt a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében, mert a felperesek nem bizonyították olyan immateriális hátrány bekövetkezését, amelynek

kompenzálásához a nem vagyoni kárpótlás szükséges. A baleset miatt a II. rendű felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga sérült: a perben elrendelt, többszörösen kiegészített szakértői bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság úgy találta, hogy csak az volt bizonyítható, hogy a II. rendű felperes a baleset következtében akusztikus traumát, állandó fülzúgással járó dörejártalmat szenvedett el, nincsenek azonban a balesettel összefüggésben a további halláskárosodás, az állított kardiológiai és szemészeti megbetegedések. A gerincpanaszok sem hozhatók oksági kapcsolatba a balesettel, nem zárható azonban ki, hogy a már korábban is fennállt és műtéttel korrigált gerincpanaszokat a baleset felerősítette. Mindezen túl nem zárható ki az összefüggés a kialakult pánikszerű félelmek, agorafóbiás tünetek, depresszió és pszichés terhelhetőség csökkenése jelentkezésében. Mindezeket a hátrányokat értékelve, a II. rendű felperest ért nem vagyoni sérelmek kompenzálására, a káreseménykori értékviszonyok szerint, 450.000 forint szükséges. Az elsőfokú bíróság nem találta igazoltnak a törzstőke elvesztésével kapcsolatosan előterjesztett kárigényeket azzal, hogy az 1999., 2000. és 2001. évi beszámolók csatolásával nem bizonyították a felperesek a 2000. évben okozott baleset és a cég 2008. évben indult felszámolása közötti okozati összefüggést. A jövedelemkiesés címén támasztott kártérítési igény is alaptalan azért, mert felhívás ellenére a II. rendű felperes ezzel kapcsolatos részletes tényelőadásokon alapuló, bizonyítékokkal alátámasztott, kimunkált kereseti kérelmet nem terjesztett elő, ezzel szemben folyamatosan a minimálbérnek megfelelő juttatásban részesült a cégtől. Az I. rendű alperes elévülési kifogását nem találta alaposnak, mivel a Kft. felszámolásának kezdő időpontjától az elévülési határidők még nem teltek el. A perköltség viseléséről a Pp. 81. §-ának (1) és 82. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett.

A II. és III. rendű felperesek, valamint az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével a per főtárgya tekintetében az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta, míg a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezéseket megváltoztatta akként, hogy külön felhívásra az államnak az I. és II. rendű alperesek egyetemlegesen 3.900 forint, a II. rendű alperes 27.400 forint, a III. rendű felperes pedig 390.000 forint feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket kötelesek megfizetni; kötelezte a II. rendű felperest az államnak 892.700 forint feljegyzett elsőfokú eljárási illeték és 272.375 forint előlegezett szakértői díj külön felhívásra, valamint az I. rendű alperes részére 500.000 forint elsőfokú perköltség 15 napon belüli megfizetésére; a II. rendű felperest 2.500.000 forint, a III. rendű felperest 520.000 forint feljegyzett fellebbezési illeték az államnak külön felhívásra történő megfizetésére kötelezte; továbbá úgy rendelkezett, hogy a II. rendű felperes köteles az I. és II. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 250.000 forint

másodfokú perköltséget, a III. rendű felperes köteles a II. rendű alperesnek 20.000 forint másodfokú perköltséget 15 napon belül megfizetni. Megállapította, hogy a felperesek képviselőjével felmerült pártfogó ügyvédi munkadíj teljes egészében a II. és III. rendű felperesek terhére esik. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság lefolytatta a szükséges bizonyítási eljárást, a bizonyítékok együttes és okszerű értékelésével helyes tényállást állapított meg, amelyekből levont jogi következtetései és azok indokai a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezések kivételével helytállóak. Alappal utasította el az elsőfokú bíróság a Kft. felszámolására alapítottan, valamint a II. rendű felperes keresetveszteségével összefüggésben előterjesztett vagyoni kárigényeket, mivel a felperesek adósok maradtak a károsodások közlekedési balesettel való okozati összefüggésének bizonyításával, a jövedelemkiesés tekintetében az összecszerűség igazolásával is. A II. rendű felperes balesete és a kft. felszámolása közt eltelt közel egy évtized önmagában cáfolja a két esemény közötti okozati összefüggést. A II. rendű felperes által a balesetnek tulajdonított egészségkárosodások mértéke és életminőségére gyakorolt negatív hatásai megítélése körében az elsőfokú bíróság alappal indult ki a hiányosságoktól mentes szakértői véleményből, és foglalt állást úgy, hogy a II. rendű felperes számos szervrendszerrel érintő egészségkárosodásából - kardiológiai megbetegedések, gerincproblémák, szemkötőhártya-bevérzés, sükettség, pszichés elváltozások - a baleset következményeként kizárólag az elszenvedett dörejártalom és az ennek következtében állandósult fülzúgás, valamint az ezzel járó másodlagos pszichés tünetek nyertek orvosszakértői szempontból is bizonyítást. Az immateriális hátrányok kompenzálására az elsőfokú bíróság által megállapított 450.000 forint összeg és annak a károsodás időpontjáról járó kamatai a II. rendű felperes számára szükséges és egyben elégséges kárpótlást jelentenek. A perköltségviselés tekintetében a helyesen felhívott, de tévesen alkalmazott Pp. 81. §-ának (1) bekezdéséből kiindulva az érvényesített pertárgyérték és a pernyertesség alapján rendelkezett az állam által előlegezett, összesen 1.314.000 forint eljárási illeték és 272.375 forint szakértői díj, valamint a jogi képviselővel felmerülő munkadíj viseléséről - azon számítás alapján, mely szerint a II. rendű felperes által érvényesített pertárgyérték 104.900.000 forint volt, amelyből az I. és II. rendű alperesek egyetemleges kötelezését 98.000.000 forint pertárgyérték, a II. rendű alperes kötelezését 6.900.000 forint pertárgyérték tekintetében kérte, és ebből egyetemlegesen az I. és II. rendű alperesekkel szemben 450.000 forint erejéig, a II. rendű alperessel szemben 400.000 forint erejéig lett pernyertes, míg a III. rendű felperes által a II. rendű alperessel szemben érvényesített kereset pertárgy értéke 6.900.000 forint volt, amelyből a III. rendű felperes 400.000 forint pertárgyérték vonatkozásában volt pernyertes. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének c) pontja és (6) bekezdése alapján az ügyvédi munkadíj

mértékét jelentősen mérsékelte, mivel a II. rendű felperes beadványainak terjedelme ellenére is az ügy jogi megítélése egyszerű volt. Nem találta alkalmazhatónak a Pp. 81. §-ának (2) bekezdését, mivel a felperesek által követelt kártérítési összeg nyilvánvalóan eltúlzott volt. A felperesek fellebbezésének eredménytelensége folytán a II. rendű felperesre eső 104.000.050 forint és a III. rendű felperesre eső 6.500.000 forint fellebbezett érték alapulvételével rendelkezett az összesen 3.020.000 forint feljegyzett illeték és a jogi képvisellel felmerült munkadíj viseléséről.

A jogerős ítélettel szemben a II. és III. rendű felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérték elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az I. és II. rendű alperesek módosított keresetük szerinti marasztalását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését.

A felülvizsgálati kérelemben előadták, hogy a jogerős ítélet hibás szakértői megállapításokon, bírói elfogultságon, szándékosan hibás jogi minősítéseken alapult. Nyilvánvaló, hogy gyorshajtással okozott frontális ütközésű közlekedési baleset a kisebb tömegű, gyengébb vázszerkezetű járműben utazók halálát, súlyos vagy életveszélyes sérüléseit okozza. Az előadott, a balesettel okozati összefüggésben kialakult egészségkárosodását 20 évre visszamenően becsatolt orvosi leletei egyértelműen alátámasztották, ehhez képest a szakértői bizonyítás helytelenül, törvénysértően és elfogult megállapításokat téve zárta ki a hivatkozott következmények többségének a balesettel okozati összefüggését. Hangsúlyozták, hogy tévesen indultak ki az eljáró bíróságok az elmaradt jövedelem vonatkozásában a minimálbérnek megfelelő juttatásból, ezzel szemben kellően bizonyították, hogy három gyereket neveltek, a világ különböző országaiban jártak, autót béreltek, több országban irodát tartottak fenn, ezért az elmaradt jövedelem számításának alapja téves; ezzel együtt legalább a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a kétdiplomás, 50 éves, ingatlan- és hotelvásárlásokra szakosodott hitelközvetítő vállalkozókra kimutatott és statikus mérnök ingatlanszakértőkre alkalmazható, havi jövedelmet helyettesítő járadékot kellett volna általános kártérítésként megítélni. Tényként volt megállapítható, hogy a Kft. felszámolása révén a felpereseket 3.000.000 forint törzstőkevesztés érte, ezért lényeges jogszabályi rendelkezéseket sértettek a bíróságok azzal, hogy a kártérítés részeként ezt nem állapították meg. Nem találták elfogadhatónak, hogy a II. rendű alperes által a perben tett, büntetőjogi marasztalást is eredményező, a jóhírnevet sértő kijelentések miatt személyiségi jogokat ért sérelmek kompenzálására nem vagyoni kártérítést nem állapítottak meg.

Az I. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős

ítélet hatályában fenntartását, a II. és III. rendű felperesek felülvizsgálati eljárási költségeiben marasztalását kérte azzal, hogy az eljáró bíróságok mindenre kiterjedően lefolytatták a bizonyítási eljárást, helytálló és megalapozott döntést hoztak.

A II. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében ugyancsak kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását, a II. és III. rendű felperesek felülvizsgálati eljárási költségeiben marasztalását azzal, hogy a kérelemben előadottak ellentétesek a peradatokkal, a szakvéleményekkel, a helyesen megállapított tényállással, az eljáró bíróságok a jogszabályi rendelkezéseket nem sértették meg.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a következők szerint nem találta alaposnak:

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése értelmében a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A rendkívül terjedelmes, alapvetően az eljáró bíróságok, valamint a perben kirendelt szakértők tevékenységét bíráló felülvizsgálati kérelem ugyan nem tartalmazott konkrét jogszabályi rendelkezéseket, amelyeket a bíróságok megsértettek volna, azonban tartalma alapján a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésébe ütköző mérlegelési tevékenységet támadta azzal, hogy a bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat az alapvető logikai szabályokkal ellentétesen, helytelenül mérlegelték, a tényállást tévesen állapították meg, és alaptalanul utasították el ebből következően a II. és III. rendű felperesek keresetének jelentős részét.

A jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy értékelte, hogy a 2000. május 6-án történt baleset következtében a II. rendű felperesnek csak kisebb mértékű - önmagában értékelhető munkaképesség-csökkenéssel nem járó - testi és pszichés egészségkárosodásai következtek be, amelyek kompenzálására ezért kisebb mértékű nem vagyoni kártérítés elégséges; nem bizonyított, hogy a Kft. felszámolására a baleset következményei miatt került sor, így nem lehetett alapos az egyébként összecszerűségében ki sem dolgozott elmaradt jövedelem, valamint a törzstőke elvesztésére alapított vagyoni kártérítési követelés; a perben tett II. rendű alperesi közlések pedig nem okoztak olyan mértékű immateriális hátrányt, amely a nem vagyoni kártérítés szubjektív szankció alkalmazását indokolná.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdéséből következően a felpereseket terhelte annak a bizonyítása, hogy a balesettel okozati összefüggésben milyen mértékű vagyoni és nem vagyoni káraik keletkeztek; továbbá hogy a személyiségi jogot sértő közlések folytán milyen mértékű nem vagyoni sérelmet szenvedtek.

A polgári perrendtartás a szabad bizonyítás rendszerén alapul, amely a bizonyítékok megválasztásában, a bizonyítási indítványok teljesítésében és azok értékelésében is jelentkezik. Következtes a bírói gyakorlat abban, hogy a bizonyítékok a felülvizsgálati eljárásban nem mérlegelhetők felül (BH 1995.226., BH 2002.29., BH 2012.179.). Ítéleti tényállás kapcsán jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha az hiányos, iratellenes, téves, okszerűtlen, a logika szabályainak ellentmondó tényeket, ténybeli következtetéseket rögzít. Nem állapítható meg iratellenesség azon a címen, hogy a fél álláspontja valamely bizonyíték bizonyító ereje tekintetében nem azonos a bíróságéval, ez ugyanis nem iratellenességre utal, hanem a bizonyítékok felülmérlegelésére irányul, amire a rendkívüli jogorvoslati eljárás során nincs lehetőség. A bizonyítékok szabad mérlegelésének a korlátja az indokolási kötelezettség, amelyben a bíróságnak számot kell adnia arról, hogy miért fogadott el vagy vetett el egyes bizonyítékokat. A bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen értékelték, a felek perbeli érdekeihez igazodóan a bizonyítékok a logikai szabályoknak megfelelő összevetésével helyesen foglaltak állást abban, hogy a felperesek az őket terhelő bizonyításnak mennyiben tudtak eleget tenni; az indokolási kötelezettséget teljesítették, a tényállás megállapításában jogszabálysértés nem történt.

Az elsőfokú bíróság a baleseti nem vagyoni kártérítéssel összefüggő jogvita elbírálásához szükséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, a feltárt tényállás alapján a jogsérelem folytán bekövetkezett és a bizonyítás eredményeként feltárt hátrányokat, következményeket megfelelően határozta meg. Ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki [Pp. 177. §-ának (1) bekezdése]. A III. rendű felperesnél a balesettel okozati összefüggésben bizonyíthatóan kialakult testi és pszichés károsodások mértékének a megítélése olyan szakkérdés volt, amelyre kiterjedő ismeretekkel az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, ezért az eljárási szabályoknak megfelelően rendelt el szakértői bizonyítást. Az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek, dr. T.E. fül-orr-gégegyógyászati szakorvos igazságügyi szakértő és dr. K.G. sebész, baleseti sebész, kézsebész szakorvos igazságügyi szakértő részletesen indokolt, a per irataival összhangban álló szakértői véleményeit a Kúria sem találta homályosnak, hiányosnak, ellentmondónak, azok az ítékezés alapjául elfogadhatóak voltak. Mindezek alapján nem nyert bizonyítást, hogy a II. rendű felperes által hivatkozott kardiológiai, szemészeti megbetegedések, hallás- és gerincproblémák, jelentős pszichés károsodások a balesettel okozati összefüggésben alakultak volna ki. A balesetre alapítottan megítélt nem vagyoni kártérítés összege alkalmazkodik a következetes bírói gyakorlathoz, szükséges és elégséges az

immateriális hátrányok kompenzálására.

Helyesen foglalt állást a jogerős ítélet úgy, hogy a III. rendű felperes a balesettel okozati összefüggésben bizonyíthatóan kialakult, a munkavégzést nem korlátozó sérülései nem indokolták a Kft. tevékenységének abbahagyását, amelyet kellően alátámaszt a baleset bekövetkezése és a felszámolás elrendelése közötti hosszú időszak, valamint a II. rendű felperesnek a cég működése ellehetetlenülésének okaként a világgazdasági válságra és az euró árfolyam kedvezőtlen alakulására tett nyilatkozata is. A cég megszűnésére alapított elmaradt jövedelem és törzstőke elvesztése pedig ebből következően az okozati összefüggés hiányában vagyoni kárként nem érvényesíthető.

Mindezen felül a jövedelemveszteség összepszerűsége sem volt bizonyított. Az elmaradt jövedelem iránti kereset összepszerűsége körében a perben azt kellett tisztázni, hogy az alperesek jogellenes magatartása következtében a II. rendű felperes milyen összegű, máshonnan meg nem térülő vagyoni előnytől esett el. A következetes bírósági gyakorlat szerint az elmaradt haszon megállapítására konkrét, igazolható adatok alapján kerülhet sor. A kár mértékét a kártérítést igénylő félnek kell bizonyítani (BH 2000.541.). Az elmaradt vagyoni előny megítélhetőségéhez annak bizonyítása szükséges, hogy ahhoz a károsult a bizonyossággal határos valószínűséggel hozzájutott volna (BH 1995.229., 1988.106.). Mindezzel szemben a II. rendű felperes a perben nem hozott fel olyan adatokat, amelyekből a cég megszüntetése folytán őt érő jövedelemveszteség mértéke meghatározható lett volna; annak az általánosságban tett közlésének, hogy a cég bevételei tették volna lehetővé a magas összegű kiadásokkal járó életvitelüket, éppen az általuk csatolt mérlegek adatai mondanak ellent.

Egyetértett a Kúria a jogerős ítélet azon megállapításával is, hogy a II. rendű alperesnek a perben sérelmezett közlései nem okoztak olyan mértékű nem vagyoni hátrányt, amely indokolta volna a felróhatóságtól független nem vagyoni kártérítés szankció alkalmazását. A nem vagyoni kár a személyiségi jog megsértése következtében az emberi személyiség életminőségének hátrányos megváltozását jelenti, amely kifejeződhet testi és lelki változásokban, a személyiséget körülvevő társadalmi, természeti környezetnek a személyiségre hátrányosan gyakorolt megváltozásában, végül bekövetkezhet egy olyan helyzettel is, amelyben a személy lehetőségei korlátozottá válnak, de a személyiségi jog megsértése és a nem vagyoni hátrány egymással nem szinonim fogalmak. Nem vagyoni kártérítés akkor alkalmazható, ha annak feltételei megvalósulnak, így pusztán egy személyiségi jog megsértése, mint jogellenesség, nem vált ki önmagában nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti szankciót. A Ptk. tételes jogi szabályozása és a bírói gyakorlat szerint a nem vagyoni kártérítés megítélése szükségképpen elengedhetetlen, de nem egyedüli feltétele valamely

személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítása. A perbeli közlések olyan immateriális hátrányt - a köztudomású tények figyelembe vétele mellett - nem okozott, amelynek a kompenzálására a jogsértés bírósági megállapításán és a további jogsértéstől eltiltáson felül nem vagyoni kártérítés szankció alkalmazása is indokolt lett volna, ezért helytállóan utasította el a jogerős ítélet a perbeli közlésekkel okozott személyiségi jogsértés miatt kért nem vagyoni kártérítés iránti keresetet.

A perköltség viseléséről és annak összegszerűségéről is helyesen döntött a jogerős ítélet, tekintettel arra, hogy a Pp. 81. §-ának (2) bekezdésének alkalmazását az eltúlzott összegben előterjesztett kereseti követelés kizárta, az alperesek javára megítélt ügyvédi munkadíj összegét pedig a pertárgy értékéhez képest az ügy bonyolultsága alapján jelentősen kisebb jogi képviselési tevékenységhez igazodóan a másodfokú bíróság megfelelően mérsékelte.

Észlelte azonban a Kúria, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezett értéket téves számítás alapján határozta meg, mivel a személyiségi jogsértés szankciójaként érvényesített nem vagyoni kártérítést még a kereset módosítása előtti 5.000.000-5.000.000 forint összegben vette alapul, ezzel szemben a fellebbezés már csak a módosított 3.000.000-3.000.000 forint összeget érintette. Ebből következően helyesen a II. rendű felperesre eső fellebbezett érték 102.000.050 forint, míg a III. rendű felperesre eső fellebbezett érték 4.500.000 forint volt; az előző a legmagasabb összegű fellebbezési illetékre tekintettel nem eredményezett változást, a III. rendű felperes azonban így csak 360.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére köteles. A módosult fellebbezett értékek azonban nem indokolták az egyébként is mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjak csökkentését.

Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, azért azt a Kúria - Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozott határozatával - a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján - a III. rendű felperes által fizetendő fellebbezési illeték összegének a pontosításával - hatályában fenntartotta.

A Pp. 260. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes II. és III. rendű felpereseket az alperesek felülvizsgálati eljárási költségeinek és a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéknek a megfizetésére.

A felperesek pernyertességének megállapítása a Pp. 87. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. február 10.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

*bírószági ügyintéző
HM*